

SA DEFENSA

Periódico independiente

Vertadera contestació á sa pregunta

Ia que voltros es del «Sinium» no heu volgut contestá á sa pregunta; ia que heu fet oreyes de mercadé i heu embolicat fil i mes fil sense volé entrá de plé dins s'asunto, SA DEFENSA donará una contestació categorique i concreta.

Llisades de pé, deis que donam noltros es esgriguedoretjos de SA DEFENSA á nes ayuntamens passats. Pareix mentida, axo si que ia es aferrarse á s'emblanquinat. A sa realitat i á nes fets consumats les anomenareu voltros bombo ó llisades de pel? Que será cosa de llogarhí cadiretes? Que dius tú Llendera i tot es «Sinium» amb un pic, que contestau, els ayuntamens passats foren ó no foren uns verdades administradós? Tudaren ó no tudaren ni fins i tot un sequet de ciment? Vol dí no es ve que els ayuntamens passats dugueren á terme un enfilay de millores totes *altament* laudables? Quant Llendera, di sa veritat ha estat mai llisa es pel? I tú Llendera i tots es teus negaréu que els ayuntamens passats, fessen sa Bauradó, desmontassen i exemplassen considerablement es carré de Migueletes ó camí d'avall i mes tart desmontassen ses dues costes de Cauvari? Vol dí no es ve que els ayuntamens anteriós disminuïsen ó fessen mes dolça sa costa de Son Cóc i recomponguesen en molta activitat tot es camí de María i es de Llubi i Llorito? Vol dí no es ve que els ayuntamens passats mudaren ses canals des convent de S. Francisco, repararen ses seves taulades, es seu pati i sales, pintaren ses seves percianes i feren una habitació pe sa mestre públique i llevonses aquell jardí de devant l'Esglesia que hermosea tant aquella plassa? Vol dí no es ve que els ayuntamens anteriós conservaren es Matadero, li posaren percianes, l'enritjolaren i feren un filtro á nes deposit d'aiguo, perque axí hu reclamava sa salut públique? I axó es bombo ó llisament de pel, Sen Llendera? Vol dí no es ve que se renová s'esqueleta des Mercat, s'arreglaren ses acerres per dú s'es aiguos á nes torrent, i se feren reparacions á sa Cortera i pesquetería? I diu en Llendera que llisam es pel? Vol dí no es ve que els ayuntamens passats feren es despaix de s'alcaldia en sos seus mobles i catifes? Vol dí no es ve que feren ó obriren sa carretera de s'estació, com també obriren es carré nou, axecant sa paret de D. Enric

d'Espanya fent una coxería perque axí heu desitjá aquell senyó? Llissam es pel noltros, Sen Llendera? I tú no saps que els ayuntamens passats donaren sa tirada á nes carré del Hospital, axecant una grosa parét d'un d'aquells veinats? Y no has sentit di Sen Llendera que aqueis matexos ayuntamens tancaren un any es contes en mes de sis mil pesetes de gananci? I que direm de dos edificis des fossá? Noltros llisades de pel? I voltros? I voltros.....?

Pero perqué haver de repetí lo que tot hom sap? Qui no sap que els ayuntamens passats se feian trossos perque tot anás envant i ses entrades lluisen? Idó bé, qui heu hagues hagut de creure, durant es temps que s'ayuntament presidit per D. Teodoro Servera tan sabia i prudentement governava aquesta vila, llevonses s'axeca es nou partit. Y com es posible? Com se compren que s'alsi un nou bando politic quant es qui governan heu fan tan bé i miren i vetlen i s'interesen tant pes poble? No era es «Sinium» mateix que alabava sa batleria del Señor Servera? Perque idó s'axeca un nou partit? Escoltau. En Llull, segons digueren desitjá parlá en ben Servera que á les hores era es Batle. D. Teodoro per un ecces de delicadesa ó fos per lo que fos, éll mateix va a can Llull, entra dins es seu despaix i parlen plegats, sabeu de que? Sabeu quin es es motiu de s'entrevista? Sabeu de lo que cheren y parlan aquests dos Senyós? Sabeu quin es s'objecte de s'entrevista? Sa Titulá. En Llull vol sa titulá de Potecari i D. Teodoro no está disposat á complaure D. Gabriel. Aquest li demana sa titulá. Vol en Llull que en Servera li doni sa titulá de Potecari en so sou de *noucentes á mil pessetes*, pero don Teodoro que estimava mes un centim de la vila que un centim seu, D. Teodoro que mirava pels interesos des poble mes que pes seus propis, no hi consent i se negue a doná á nen Llull aquesta cantitat. D. Gabriel insisteix diguent á nen Servera a veure si una vegada que s'Estat falli á favó des Potecari si li donará sa cantitat consignada i D. Teodoro li contestá que no, en no esse fos per la forsa, no voldría doná tan grossa cantitat a nes potecari titulá. Ved aquí es fonament principi i origen des nou partit. Es dobbés. Ved aquí perque s'axeca es nou partit; disgustat en Llull i aprofitanse de s'excitació des Llorintans motivada pe sa comuna s'alsa es partit de sa pell. Si, mortificat D. Gabriel devant sa negativa, ferit d'un egoisme es

mes refinat, vent que D. Teodoro havia preferit el bé comú a nes particulá i no perdent ocasió per halagá a nes comuneros disgustats de s'Alcaldia, s'alsa es partit nou. Y desde llevonses comensa sa tirania i caciquisme. Y els aplausos i alabances de primé, se convertexen en vituperis i escarnis. Negada se titulá a nen Llull s'acaban es bombos, se perden ses amistats, se retiren ses confianses. D. Gabriel no es es potecari de la vila i desde llevonses en Servera ia dexa d'esse en Servera i en Font sense esse batle llavó, queda convertit en tirano i aquell mateix «Sinium» que antes deia que Don Bartomeu Font engrandía Sineu en politique es trattat de cacique i desde aquell dia ses cadenas i grillons i despotisme i monstruosidad son es llenguatge corrent i usual des «Sinium». En Llull no cobra sa titulá de potecari i desde aquella hora tenim odís, rencors, malicis, desenemistats. D. Gabriel no te sa plassa de potecari des poble i desde aquell moment uns comenssen a trestocá i parla quantre els altres i ses families se dividexen i ses cases se barallan. En Llull no es es potecari titulá i llevonses Sineu nota fonda y marcada divisió. Sí, pes dobbés tenim aquest poble tan dividit i distanciat, per un resentiment personal mitx poble ha declarat guerra a mort a s'altre mitx. Axó de tiranía, axó de caciquisme, axó de monstruosidad es purament nominal, lo practic i positiu son ses pessetes, percebre en Llull lo que té un potecari titulá. Aquí está sa clau de tots es rencors, renous, malicies, desunions, que tots llamentam. Cuatre miserables pessetes son estat sa causa de tanta discordia i mal esta. Y Don Teodoro Servera que domes cercava s'engrandiment d'aquest poble, en Servera que domes pensava en fe millores i posa aquesta vila a gran altura ocupant un lloch preferent entre mols de pobles de Mallorca, Don Teodoro que per un centim feia cent nuus no pogué consentí agravá mes i mes es presupuestos de la vila i no accepta sa proposició den Llull. Y desde aquell dia comensa a verhi rosamens, sa plega D. Gabriel en quatre descontens d'aquí i comuneros de Llorito i s'alsa es partit de sa pell. Aquesta es en sintesis sa vertadera, s'única contestació á sa pregunta. Sa Titulá. Per axó SA DEFENSA que no serca altre cosa mes que posa ses coses á nes seu lloch, SA DEFENSA que ha surtida per dir sa veritat, SA DEFENSA que té es való des seus actes, sa sulfura i crema quant veu que es «Sinium»

vol emblanquiná la gent i mos vol fé combregá en rodes de moli. Que mos digui un Sinavé sensat si vertaderament hem posat avui es dit dins sa llaga ó nó. Que mos diguin ses persones prudens i series d'aquest poble si realment aquest es es nuu de sa cuestió. Reina dins Sineu tanta seregata, estam tant malament i sa causa sa Titulá. Donant á nen Llull lo que demanava, segurament res heurá succeir i estariem en pau i quietut disfruteriem d'un sant benestá. Sineu sería una bassa d'oli. Ni heuria rencos ni malicis ni odís ni envejes ni desunions. Tots mos estimariem uns en sos altres i ni es «Sinium» s'heuría amollat amb aquella forma indecorosa ni SA DEFENSA certament heuría surtida per combatre tans d'erros. Si Sineu hagues estat un poble mal administrat, si Sineu hagues tengut uns ayuntaments banquerrotés, si Sineu amb una paraula hagues estat un poble endeutat i del tot abandonat, se compren que s'hagues axecat un partit nou, pero tengent tan bona administració con teniem, estant Sineu governat i retgit per un batle tan digne i tan celós i prudent com D. Teodoro Servera i just pa sa Titulá de Potecari, per una punyada de plata, per una ambició mesquina, alsarse un nou bando i posá tan de renou i sembrá tanta discordia i haver de viure pitjó que en el Riff realment es molt sensible. No hu trobau? Voltros que sa passió encara no vos tapa sa vista, voltros que vos dirigiu per sa recta raó, voltros que vos distingiu per vostro esperit elevat de justicia i honradés, voltros que domes cercau s'engrendiment i benestar material i moral d'aquesta vila, no trobau que no necessitavem un nou partit? Apelam a nes dictamen de se vostra consciencie profundament cristiana. SA DEFENSA s'atraveix a afirmá que si sa Titulá del Potecari, hagués estada otorgada á Don Gabriel, no s'heuría alsat es nou partit.

Sinavés, haveu de sabre per are y per a sempre, domés per haver tengut un Batle tant celós, que mirá tant y tant pes nostros interesos, just per axó s'alsá es partit de sa pell. ¡Quina ingratitud mes monstruosa!

UN APRENENT

Es partit fogoneu,

tan religios com es de sa pell

Com es «Sinium» avuy i ahi i sempre d'una manera insolent i destrempada mal fama es partit fogoneu tildantlo d'irreligiós, just pes bon nom de Sineu i pe s'honra de tots es fogoneus, es necessari que SA DEFENSA aclari conceptes equivocats i mal interpretats, Entrat Batle D. Bartomeu Font dia 1 de Jané d'any 1910 transcriu á un Sacerdot d'aquest poble s'article primé de ses Ordenances Municipals; article que prohibeix tota clase de captés pes carré; de modo que es Batle volia si, que se fessen totes ses captés acostumades, pero volia que se li demanás permís ó lei fessen á sabre, en sa seguritat de que serian atesos i no hi

posaria reparo algun. Tot hom sabia que aquesta era sa voluntad clara i terminant des Batle, dexá captá sempre, pero li havian de demaná ó fe sabre. Y volia axó, precisament perque n'hi havia que antes de Batle i després d'haver entrat, ia el despreciaven i no volien acatá sa seua autoritat anomenantlo per befa, es Batle Interino. Arriba s'hora d'haverse de captá ses completes de S. Jusep i s'obré que conexia bé sa voluntat des Batle, pareix que no la vol respectá i capta sense permís i fins i tot sense donarne conexement á s'alcaldia. Que trobau? Trobau que s'autoritat sigui sa que sigui, ha d'esser trepitjada? Per cap estil. Que s'obré no estava conforme en so modo de procedi des Batle, ido hagués acudit cuantre éll, pero sempre, sempre havia d'obei.

Ve sa capta del Ram i s'escolá diu á nes quatre captadós, captau sense permís, no tengueu pó, aqui som yo. Realment no era axó, volé fé befa des Batle? Quina autoritat per prudent i per benigna que sigui, comportará se rigui d'ella publicament? Tant mortificant era demaná permís, cuant sabien les havia d'esser otorgat el tal permís? Conexem pobles de Mallorca aont es Rectó i Batle están molt be, viven en molt bones relacions i apesa d'axó sempre es Rectó per delicadesa, per cortesia ó sigui per lo que sigui heu demana i heu fa sebre á s'autoritat local. Idó perqué aqui no havien de fé lo mateix? Tanta pena costava? O era domés pura pretensió no volé acatá s'autoritat d'aquell que per burla l'anomenaven es Batle Interino? Perqué idó, me mesclau l'Esglesia en sos vostros capritxos i debilitats? Y sinó digaumos, de fet prohibí es Batle cap capta? Fé retirá cap vegada ses bassines des carré? No se captarén ses completes de S'Antoni, L'Ascensió i S. Marsal? Y més tart el Sr. Economo no enviá un ofici á s'alcaldia per poré capta totes ses confreries i altres sants i per ventura s'hi oposá D. Bartomeu Font? Perqué idó parlau tant d'esclavitud? Sabent com sabieu (perque aquesta era sa veu de tot es poble) que s'autoritat local no posaria cap reparo en que se fessen ses colectes d'acostum, perqué consentiu mermá els fondos i entades des Culto, primé que cedi en ses vostres obstinades pretensions? Y per axó tildaréu de irreligiós es partit fogoneu? ¡Cuanta impostura! No era tot, un asunto personalissim? Perqué enganarnos? Tal vegada s'ayuntament del any 1910 no asistí á ses Coranta Horas des derrés dias? Y aqueix mateix ayuntament no presidí ses funcions del Ram i Setmana Santa? No costeá sa solemne processó des dijous Sant? Se negá tal volta á pegá sa festa de S. Marc, festa que se celebrá en més solemnidat que enguany? Y aquesta matexa corporació Municipal no va cedi generosa l'oferta pes sosteniment des culto de l'Esglesia parroquial? Y aqueix mateix ayuntament no presidí l'Ofici mayor del dia del Corpus i des dia de la Asumta? «Ses taules» aquesta colecta que se fa per la Mare de Deu d'Agost no la va cedi també en complacencia per ayudá á nes gastos de Sa Titulá i Patrona? I un Ayuntamiento que axí heu fá, ataca i esclavissa l'Esglesia?

¡Cuanta desfachatés! Es partit fogoneu es trattat d'irreligiós i perque? Quins actes d'impiedad ha comés aquest partit? Será tal volta irreligiós es partit fogoneu perque s'ayuntament l'any passat no assistí á sa processó del Corpus? Pareix molt raro que se vulguin fé recordá actes i fets que demostren sa miseria humana. Tots saben que dins Sineu hi ha dues musiques, una fogoneva i s'altre pellosa. Es dia de Pascua de l'any passat havia tocat se musique fogoneva á sa processó perque s'autoritat eglesiastica opinava i sostenia en bon acert que sa musique des partit reinant havia d'acompanyá s'ayuntament; i partint d'aquest principi molt fundat, convidá S'Economo sa musique fogoneva pe sa processó del día de Pascua.

Axí ses cosas i passats juts dos mesos, se camviá de paré i no volen que sa musique fogoneva accompanyi s' ayuntament á sa processó del Corpus. Sa Corporació Municipal, rebut aquest desaire com á propi, veientse despreciada perque se seva musique era postergada, pren sa determinació i acorda anar si en corporació á l'Ofici des día del Corpus per demostrá sa seva fé i es seu amor á Jesús de la Eucaristía, pero no asistí a sa processó pes despreci rebut. Ara bé qui pot reprová lo que fe s' ayuntament l'any passat es día del Corpus? No era á les hores ayuntament es representant des poble? No comendaven aquell día com es día de Pascua? Perqué idó sa musique fogoneva no havia d'acompanyá s' ayuntament, cosa tan natural i propi, á sa processó del Corpus com axí heu havia fet en sa de Pascua? Si s'autoritat eglesiastica trobá que sa musique fogoneva, es día de Pascua havia d'acompanyá s' ayuntament, perqué no se fá lo mateix es día del Corpus? ¡Ah! No se fé lo mateix per pegá una galtada á s'ayuntament, per postergá i despreciá es partit fogoneu reinant i doná entrada i halagá es partit de sa pell. Volgueren dividí l'Esglesia, la declararen partidari i aferrantse els pellosos á sa bandera de sa nostra sacrosanta religió, se titulan des partit de Deu anomenant per escarni á nes fogoneus des partit del dimoni. ¡Quina caridat tan especial sa des pellosos! Aqueys s'anomenan es Bons Catolics, se titulen des partit de Deu, s'han aferrat á l'Esglesia per treurerne tot es partit posible, per egoisme propi, per uns fins baxos y rastres... I qui no hu veu? Co-neguent com conexem ses families i modo d'essé d'aquest poble, qui no veu que aquest titol de partit de Deu, es un titol nominal; d'una significansa de pura conveniencia? Fa molt poc temps, creim que era es día de S. Pere; i ab motiu de celebrarse un Congrès Eucaristic á Madrit, s'organisaren per tota Espanya festes solemníssimes. Aquí entre altres actes, se fé una processó recorreguent el Rey de cels i terra ses plasses i carrés d'aquesta vila. Els ulls me sortíen per veure passá els caporals des partit de Deu. Mir i torn mirá, pero es partit des bons Catolics no apareix. No vos ne recordau tots? No reparareu que es Senyó que duia es pendón del Cor de Jesús era fogoneu? I els senyós pellosos? I aquells que se diven del Bon Jesús? Pero no concretem, som sinavés i basta. Lo que sostén SA DEFENSA

es, que s' ayuntament passat, es partit fogoneu no ha atacat mai l' Esglesia. Deu mos ne guart.

Are, que D. Bartomeu Font un día en plena sesió vá está inconvenient ó no empleá bones formes parlant de D. Antoni Solé, axó es molt diferent, es un asunto particulá! Tal vegada aquell Senyó tenia els seus motius. Tots sabem que entrat Batle en Font, D. Antoni Solé no aná á visitarlo. Se pegá foc á unes casetas de D. Juan Font, moltisims van á caseva per protestá d'aquest acte vandalic, i el Sr. Solé ni com autoritat ni com á veinat de més prop se digne acostarsé. Se fá una solemne procesó de rogativa, per implorá del Cel alguns profitoses i abundans pes nostros camps; sempre s'acostumava invitá Batle y Jutge, pero aquexa vegada no fonc invitada s'autoritat judicial. Ara be ¿si en Font devant ses ofenses ó desaires que considerá haver rebut den Solé, va está incorrecte amb aquest Senyó, axó ni per axó podrá esse tildat de irreligiós es partit fogoneu? I si ses Societats recreatives d'aquest poble, pero no es partit fogoneu, si ses Societats de recreo organisaren balls, si es día mateix de sa venguda de la Santa Misió, se fé un ball, axó provará elocuentement ses consecuencias funestíssimes de sa malaida polítique, es odis cuantre determinades persones i que cuan ses coses arriben á un cert punt, tots es medis les parexen licits, con tal de no mortificá en aquells que consideren son sa causa de tanta desunió i mal estár. Tots hu sentirem vivament, com també sentirem que es jefe de l'Esglesia no invitás s'autoritat judicial per enar á rebre es Misionés. Pero i d'aquest acte de descortesía, ferém responsable á tota la Comunitat? De cap manera. Ido, de sa mateixa manera si un des partit pellós ó fogoneu, sigui es qui sigui, si un en sos seus actes, en sos seus fets, en sos seus escandols. en sa seva conducta no se porta á lo catolic i no obra á lo cristiá, per axó tot es seu partit ia ha d'esser anomenat un partit dolent irreligiós, impio, partit del dimoni etc., etc? Certament que no trobarém ningú que afirmi tal cosa. Pero ¡ay! que mentres se gasten ses energies demunt es «Sinium» desprestigiand y malfamant es partit fogoneu; mentres SA DEFENSA á veus altes i en sant orgull diu que es partit fogoneu, á lo manco es tant religiós com es partit de sa pell, Sineu continua dividit. L'Esglesia casi deserta. ¡Oh maleida polítique, mil vegades maleida. Cuans de mals per causa teva!

SA DEFENSA quedará muda demunt aquext particulá mentres sa dignitat des partit fogoneu i es seu bon nom no reclamin altre cosa.

Un principiant

A n' el Sen Llendera

Homo, Sen Llendera i com ets tan atrevit? I encara no estás cansat de mesclá cols en caragols? Cuantes vegades t'ho heurem de dí qu' es de SA DEFENSA som quatre prin-

cipians ó aprenens, quatre escriguedoretjos que mos dius tu, que duim bigots per mes senyes. Son uns bigots curs, es ve, pero mos hi posam figue seque perque cresquin aviat. Es raro Llendera que te fiquis en lo que no t' importa. No eres tu ó un des teus que criticava D. Martí perque se referia á nen Carolillo sense firmarse aquest? Ido Llendera esse consequent i no vulguis meter la pata. Estam? Ia t' heurá convengut mes Llendera tení esment á lo que escrivias. O no ten tems de lo que cherres? Vol dí Llendera «una terciaria maligna que l' envias allá aont ya fa estona que hi fa falta». Trobas Llendera es decent aquest modo d' escriure? es correcte? Escrivis Llendera á lo catolic apostolic romá? Pareís des partit de Deu ó des partit del dimoni? Parlá axí, es com ha de parlá un cristiá ó es propi d' un impío rematat? Pero i no es en Llendera que parla tant de religió i Coranta Hores i processons? Y aquex mateix, s'atreveix á escriure d' un germá seu en Cristo, que «ya fa estona que hi fa falta»? Llendera i tu ets cristiá? i tu profeses sa nostra sacrosanta religió? i tu serves els manamens? «Que Deu ho fassa» afegeis. ¡Quin cinisme! Vol dí Sen Llendera en aquells que no son de la teva ó no pensen com tu, á son Tritlo. Be, homo, mos agrada aquest sistema de matá gent. Pero Llendera i tú mos esquerrufes? Noltros pensavem que tu eres un verdadé catolic i que te portaves á lo catolic i que parlaves i escrivies á lo catolic, que no volies mal á ningú. Mos hem enganats; en Llendera resulta esse un catolic sui generis i que té un genit del dimoni. Si heu fas axí, Llendera no arribarás á escriptoretjo de mala mort; mostrarás es devantés. Que no hu veus homo? no has notat que no fas sa mida? Cuant sentíem noltros aquest nom teu tan retumbant, mos pensaven feríes feretat, pero per lo vist ia fas aiguo. Que son figues Sen Llendera ó son llenternes?

Un qui du bigots.

Fallo á favó d' en Ramón de Llorito

El Excmo. Sr. General Subsecretario del ministerio de la Guerra, en 14 del actual, dice al Capitán General de estas Islas, lo siguiente:

Excmo. Señor: Por la Presidencia del Consejo de Ministros en R. O. de 10 de junio próximo pasado se dijo á este ministerio lo siguiente: El licenciado del Ejército Ramón Gelabert Martorell, fué propuesto por la Junta Calificadora de Aspirantes á destinos civiles para él de peón Caminero, dependiente del Ayuntamiento de Sineu en 20 de Noviembre de 1906, con el haber de 365 pesetas desempeñando aquel destino, hasta el 19 de octubre del año pasado en que fué declarado cesante sin habersele formado previamente expediente. Acudió á V. E. pidiendo se le repusiera en su cargo

y por ese departamento ministerial se puso lo expuesto en conocimiento de esta presidencia para que adopte la reclamación que sea procedente acompañando copia del expediente instruido. Resulta de este que se empezó la instrucción en 12 Diciembre de 1910 y que en 17 del mismo mes y año el Gobernador Civil de la Provincia resolvió anular el acuerdo tomado por el Ayuntamiento de Sineu, destituyendo á Ramón Gelabert, y suprimiendo la plaza que servía—Como tal resolución es firme por no haberse interpuesto contra ella recurso alguno S. M. el Rey (q. D. g.) se ha servido disponer, se esté á lo resuelto por el Gobernador Civil en 17 de Diciembre último—De real orden lo digo á V. E. para su conocimiento y efectos consiguientes.—De real orden Comunicado, por el Señor Ministro de la Guerra, lo traslado á V. E. para su conocimiento y el del interesado, como resultado de la instancia que cursó el Gobernador Militar de Palma con escrito de 14 de Febrero último.»

Lo que traslado á V. como resultado de la instancia que presento en este Gobierno Militar en 14 de Febrero último.

Dios guarde á V. muchos años.

Palma 22 Julio 1911.—El Coronel Gobernador accidental, *Enrique Carlos*.

Que trobes Biel, que ha estat rolo, rolo redondo ó agujereado? Molt ta fet suá en Ramón. No en tendrás ganas de posarte pus amb ell, eh Biel? Be Ramón, axi mos agradas, fora pó! SA DEFENSA te felicita en tot es seu có.

Sa multa de ses cinc pessetes

Parlém clas. En Mestre posá una multa de cinc pessetes á una dona i no la poria posá per falta de jurisdiccio. Que diu el «Sinium»? En Mestre cuant notificá ó fe sabre sa multa en aquesta dona sa firmá primé Tinent de Batle. Ara be, com sa brega va teni lloch dins es segon distritte i en Mestre com á primé Tinent domés pot posá multas dins es primé distritte, resulta clá com s'aigo que en Mestre pegá una travelada. Que contesta el «Sinium»? No es ve que en Mestre posá una multa de cinc pessetas á una dona des segon distritte? No es ve també que aquest Senyó notificá sa mateixa multa com á primé Tinent? Idó passa de vé que en Mestre posá una multa sense poré posarla. Firma com á primé Tinent i llavó cuant veu es bunyol, me surt que estave encarregat de s'alcaldia. Cóm quedam? Mes seriedad homo i no tanta jugeresa.

CONVERSA PELLOSA

Es día de Sant Jaume estaven conversant dos pellosos i com asustats en veu molt baixa deien: creuries que ses baxes des consum ia son aquí? yo les he vistes i han vengudes totes. Io no sé va dí s'altre pellós, yo no sé perque havien d'aumentá tant i singlá la gent, sí tam mateix, á ciutat mos havien de tirá tot devall sa taula; ia era tení ganes de mostrá sa filassa. Un está empagueit de veure que tot mos va tort. Ara m'acaban de dí també, que s'espedit den Ramón de Llorito ha vengut fallat á favó seu, tu mateix heu veus es un cop derrera s'altre. No comprenc, diu s'altre pellós perque fan una cosa si no la poren fe, no veuen que llavó es pitjó, i es noltros fan i fan i fan i no fan res be. Pegam unes culades ferestes, que no mos ne axecarém. En Biel encara no du sa vara i deien sería cosa d'un més i ia hu veus. Vaje, fora berbes, som noltros es de sa pell que mostram seguit seguit es devantés,

Correspondencia de Llorito

Bombo á Llorito. En sa forsa des Lloritáns, en Biel, vá pujar á nes podé, perque les prometia mes formatge que pá. A n' el seu partit, D. Gabriel, les havia de fer una cisterna gran, es mitx de sa plassa; i comensa ia á está adelantada, el clot encare no está senyat. Llevó les havia de fé una sala ó salón preciós demunt s' escola. Es Lloritáns que s'ho havían begut com qui beure un tassó d'aigo i creien que en Bielet era un homo formal. Quant entraren, comensaren á replegar grave i en feren un munt grós es mitx de sa plassa, en carros de sa fabrique si els ulls no mos feren flac; pero ha sutceit que se grave ha desaparecut i segons bones ó males llengues, diven si qualque pellós l'ha aprofitada per fer obre á caseva. Ved aquí totes ses millores. ¿Sabeu de que s'han sabut cuidá de fer arreglá un tros de camí i posarló com una carretera real, i llevó escampan que el peon fá poque feina. Ia convendría més á n' en Senyora, que cherrá tant de si es peon fa molta feina ó poque, convendría més se cuidás de fé llevá es fanals d'hora i no se pudririen ó espanyarien á nes temps, i de veure ses cordes des pou si tornen veyes, que s'altre día no hi havia povals ni cordes per abeurá.

Axó son ses millores que han fet á nes llogaret de Llorito. Ja tenen motiu ia els Lloritáns per está fars en sa péll, devant tans de beneficis com reben i tantes reformes obtengudes des partit nou. ¿No hu trobau?

Un Lloritá.

DESTINO SUI GENERIS

Te vui demaná un favó, Sen Llendera. No vui que te riguis mes de l'amon Francisco Niell. Si te vols riure de SA DEFENSA, be, pero axó de vole posa en solfa a un des teus, creume Sen Llendera, trob que tens es pern d'alt ben reveyat. Encare no estás cansat de parla de sa barrera? No trobas que mil i pico de pessetes de gastos fa ganes de plorá i no de riure? Pero lo mes admirable del Sen Llendera es que encare vol posa messions. Mira Sen Llendera, un consey; aquestes mil pessetes que tens per posa fe el favó de donarles ó repartirles a nes pellosos que encare han de pagá es conssum, no vulguis que es teus companys vagin de redolons. No trobas que es un bon «destino sui generis» aquest Sen Llendera? Tens tu Sen Llendera tan de doblés tirados i comportarás que es teus vagin tan atrasats? Sobre tot Sen Llendera aquestes mil pessetes donales á l'amon Francisco Niell i digueli que li costá es posa sa barrera alla ahón no le porie posa. A veure si ten tornarà moltes de ses mil que tu li entreguis. Y tu t'entretens en fe s'análisis de si era tot ó un bossi es lloc ahon en Niell posa sa barrera. ¿Homo Sen Llendera fitset en ses conseqüencies que ha duites aquesta «célebre barrera». Aquí, aquí has de teni es tai, en compati l'amon Francisco Niell que per causa des vostros capritxos i pretensions l'heu amassolat i ben garrit i li heu llevat s'humó a nel pobre Niell. Aquesta es sa condició que te posam que una altre vegada miris Sen Llendera lo que fas i no fasas tantes bravates de «barreras». Si una cosa tan clara com aquesta encare le negues Sen Llendera, i tens pit per fe comedi des pobre pellaso, que'ha desse en ses coses no tan clares? Si a un homo que hagut de pagá mes de «docents duros» i li han fet llevá se barrera que havia posada, si a un homo que pert un interdicte en totes ses costes, encare tu Sen Llendera el posas demunt es «Sinium» perque fassin mes befa d'ell com hem de judica de s'embuis i catdells que sa teva testa embolica sempre seguit, sols per despistá i donarnos figures per l'enternes? Llendera, Llendera tú comensas a trabuca. Ni dobbes ni barrera. Y encare demanes fets, Sen Llendera?

Sessió de dia 21 de Juriol

No sabeu, lo que fe sa maioria de s'ayuntament, en sessió de dia 21 d'aquest mes? Idó, no volgueren que es retgido Crespi mirás un conte de cent vint i pico de pessetes. L'amon Toní en lloch d'esse es primé en

no tení cap reparo ni un, en que fos estodiad aquell conte, li sap tant de greu, que posa es crit á nel cél, volguent que es conte s'aprovi tot d'una. En Francesch no va dí que es conte estás malament no, lo que demaná, que quedás vuit dies demunt sa taula i si oposaren. De modo que un retgido ni fins itot pot mirá es contes que presenten á s'ayuntament. Neu vist res mes gruxat? Pot quedá demunt sa taula vuit dies i quince i mes, un asunto *cualsevól*, pero trattantse de *contes*, tot d'una i ha de passá á votació. I sense declará s'asunto urgent acorden per maioria es conte, faltánt ubertament á s'article 20 des Reglament. Que tal? que es caciquisme, despotisme...? Así las gasta la maioria.

MOVIMIENTO

del Sindicato Agrícola y Caja Rural de Ahorros y Préstamos de Sineu, durante el mes de Mayo de 1911.

	Pesetas
INGRESOS	
Por 14 imposiciones en libretas de ahorro	3.639'75
Por 10 imposiciones á plazo fijo	5.750'00
Por 14 cuotas de entrada de socio á 0'25 pesetas	3'50
Por la venta de 2 libretas de ahorro á 0'25 ptas.	0'50
Por un reintegro de préstamo con garantía personal.	33'00
Por intereses cobrados por varios conceptos	1'32
SUMA	9.428'07
SALIDAS	
Por 15 préstamos con garantía personal.	6.087'75
Por 6 reintegros en libretas de ahorro	3.161'00
Por intereses devengados por varios conceptos	2'74
Por pago de las facturas números 21, 22, 23, 24, 25 y 26	306'00
Por gastos del mes	5'75
SUMA	9.563'24
COMPROBACIÓN	
Suma total de los ingresos	9.428'07
Suma total de las salidas	9.563'24
Diferencia en menos	135'17
Giro total en la Caja	18.991'31

Sineu 31 de Mayo de 1911.

V.º B.º	Conforme
EL PRESIDENTE	EL CAJERO
Francisco Crespi	Bartolomé Pons
	EL SECRETARIO
	Gabriel Alomar